

[Ole Vagn Christensen]

hovedorganisationer repræsenterer og når frem til ved de drøftelser, de har. Set ud fra den forudsætning er det meste af den udvikling, der er foregået herhjemme inden for arbejdsmarkedspolitikken, sket på initiativ af den etablerede fagbevægelse. Lad det være nok med det.

Den anden ting er til hr. Dohrmann, der mener, at han virkelig har fundet noget intelligent at spørge om, nemlig om arbejdsrettens domme er retfærdige. Jeg mener, at der har været meget politisk indblanding, som har gjort det svært for en lang, lang række af vores organisationsfolk at klare det. Hvis man skal bedømme dommene ud fra nogle af de konsekvenser, de har haft, har de ikke været retfærdige, og hvis man sætter det i forhold til bodsstørrelserne på andre områder, som jeg sagde i min ordførertale, har de heller ikke været retfærdige. Det er noget af det, har jeg forstået, der indgår i de drøftelser, man har i øjeblikket, om, hvordan et kommende system, en kommende hovedaftale, skal se ud.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 35:

Forslag til lov om ophævelse af lov om mægling i arbejdsstridigheder.

Af Elisabeth Bruun Olesen (VS) m.fl.
(Fremsat 15/10 85).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Det foreliggende lovforslag indebærer en total afskaffelse af forligsinstitutionen eller, hvis ikke der kan opnås flertal for dette primære mål, meget væsentlige ændringer af forligsmandsloven eller lov om mægling i arbejdsstridigheder, som den rettelig hedder.

Jeg skal undlade såvel at opremse de gange, folketinget tidligere har behandlet lignende forslag, som at nævne, hvilken tilslutning forslagene fik ved disse lejligheder. Disse kendsgerninger er formentlig allerede tingets medlemmer bekendt.

Det forhold, at vi flere gange tidligere har behandlet lignende forslag, gør, at regeringens holdning til det foreliggende forslag vil være kendt af medlemmerne på forhånd. Jeg skal derfor indskrænke mig til at knytte et par generelle kommentarer til forslaget.

For det første er forligsmandsloven såvel som arbejdsretsloven en integreret del af det danske arbejdsretlige system, som i alt væsentligt bygger på aftaler mellem arbejdsmarkedets hovedorganisationer. En afskaffelse af forligsinstitutionen vil derfor ikke kunne undgå at få betydning for det øvrige arbejdsretlige regelsæt, men jeg tror ikke, der er ret mange, der umiddelbart ville kunne overskue omfanget og arten af disse konsekvenser.

For det andet er det på baggrund af det netop anførte en god tradition her i landet, at væsentlige ændringer i denne lovgivning sker efter initiativ fra arbejdsmarkedets parter. Mig bekendt har ingen af hovedorganisationerne på arbejdsmarkedet ytret ønske om en ændring af forligsmandsloven, og jeg kan i hvert fald sige, at jeg ikke har modtaget nogen henvendelse om dette.

Jeg må derfor på regeringens vegne afvise det fremsatte lovforslag.

Ole Vagn Christensen (S):

Også dette forslag bærer præg af venstrefløjens manglende respekt for overenskomstsystemet, og jeg overrasker formentlig ingen ved straks at meddele, at socialdemokratiet heller ikke vil medvirke til at gennemføre dette forslag.

Det, man her tager fat på, er forligsmandsloven. Vi har den principielle holdning, at skal der ske ændringer i denne, skal initiativet naturligvis komme herfra, modsat forslaget om at ophæve arbejdsretten, som er et direkte indgreb i hovedaftalen. Men også

[Ole Vagn Christensen]

ændringer i forligsmandsloven skal efter vores opfattelse ske på baggrund af indgående høringer og forhandlinger med og mellem parterne på arbejdsmarkedet. Alt andet vil være ufornuftigt.

Der er ikke noget nyt i det VS-forslag, vi står med her. Vi har hørt alle de gamle fraser før, og de bliver ikke mere rigtige af at blive gentaget. F.eks. angriber man sammenkædningsreglerne, afstemningsreglerne, som vi kender dem i dag. Disse regler er efter vores opfattelse et udtryk for solidaritet mellem lønmodtagerne. Dette begreb ligger åbenbart VS fjernt, så det kan ikke undre, at de vil anfægte systemet. Vi andre må til gengæld tage skarp afstand fra forslaget. Ganske vist passer reglerne ikke til forsøgene fra bl.a. VS på at infiltrere fagbevægelsen og gennemføre aktioner på udvalgte strategiske områder, men det er heller ikke formålet med reglerne. Formålet er naturligvis at etablere et system af spilleregler, som sikrer alle medindflydelse, og som samtidig sikrer, at det organiserede arbejdsmarked består.

Modsat vedrørende hovedaftalen er der ikke på forligsmandslovens område kommet meldinger om ønsker om ændringer fra arbejdsmarkedets parter. Det kan dog ikke på forhånd udelukkes, at diskussionerne mellem parterne på arbejdsmarkedet om hovedaftalen medfører ønsker om ændringer, der også berører denne lovgivning. I så fald vil vi efterfølgende behandle dem herinde.

Det afgørende synspunkt for os er at bevare det organiserede arbejdsmarked og beskytte det mod usaglige angreb fra fløjene i dansk politik, som for øjeblikket søger at fiske i rørt vand. Hele det arbejdsmarkeds-mæssige system er naturligvis i en spændt situation på grund af arbejdsløsheden og regeringens negative arbejdsmarkedspolitik kombineret med de stadige politiske angreb på fagbevægelsens rettigheder. Det vil blot forøge uroen og ustabiliteten at imødegå disse højrefløjens angreb med venstrefløjens angreb båret frem af ønsket om kortsigtede politiske gevinster mere end ønsket om at forbedre lønmodtagernes vilkår.

Nogle politiske kræfter søger ustabilitet og nedbrydning af regelsæt på dette vigtige område, og her er regeringen ingen undtagelse; den har ikke gjort det nemmere ved at tilsidesætte forligsmandsloven, som den gjorde ved overenskomstfornyelsen i foråret 1985.

Socialdemokratiet vil altid værne om parternes frie ret til forhandlinger og medindflydelse på systemets opbygning og funktion. Vi er sikre på, at vi kommer længst med forbedringer ad denne vej. Vi nærer dyb respekt for arbejdsmarkedets parter og har derfor tiltro til, at de kan forhandle sig til rette om de fornødne ændringer, hvis blot de får politisk arbejdsro.

Socialdemokratiet afviser derfor forslaget.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Den skal blive meget kort. Hr. Ole Vagn Christensen taler hele tiden om respekt, dyb respekt, fra socialdemokratiets side og manglende fra VS' side. Ja men spørgsmålet er: hvem respekterer socialdemokratiet? Socialdemokratiet respekterer i henhold til det, socialdemokratiet har sagt i dag, organisationerne. Vi respekterer de folk, der er på arbejdspladserne.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Den sidste bemærkning forstod jeg godt, men det er et spørgsmål, om fru Elisabeth Bruun Olesen har noget at have den holdning i. Jeg står her med et citat fra fremsættelsen af forligsmandsloven. Der står, at principielt var parterne således enige om, at der burde udnævnes forligsmænd. Derimod var de ikke enige om selve lovforslagets indhold. Dansk Arbejdsgiverforenings udvalgsmedlemmer tog afstand fra forslaget, fordi de mente, at det i forskellige retninger gav forligsmanden for store beføjelser. Det, arbejdsgiverne var uenige i, var, at man kunne tvinge dem til at komme til møde med forligsmanden, og at forligsmanden kunne fremsætte et mæglingforslag.

Jeg tror ikke, at fru Elisabeth Bruun Olesen har forstået, at det ærinde, hun i virkeligheden går, er arbejdsgivernes, ikke de folks, vi mener vi repræsenterer, nemlig alle dem, der er beskæftiget, og de organisationer, de har valgt at være medlem af.

Bo Kristensen (KF):

Dette lovforslag kan det konservative folkeparti ikke medvirke til. Vi er enige i arbejdsministerens bemærkninger om lovforsla-

[Bo Kristensen]

get og kan i øvrigt give opbakning til den socialdemokratiske ordfører, som også afviser dette lovforslag.

Bjørn Elmquist (V):

Forligsmandsinstitutionen hører til den del af det fagretlige system, vi i venstre ikke vil modvirke, så vi kan heller ikke medvirke til lovforslagets vedtagelse.

Ole Henriksen (SF):

Man kunne både under behandlingen af det sidste forslag og af dette forslag ønske, at arbejdsministeren ville arrangere en ekskursion til arbejdsretten og et seminar om hele det arbejdsretlige system, ikke mindst for en lang række af de politikere, som formentlig aldrig har haft nogen berøring med dette område, og så prøve, om man dér kunne få lagt nogle synspunkter ind, som kunne ændre lidt på den opfattelse. Sandheden er jo, at hele det fagretlige system, forligsmandslov og arbejdsretslov, og hvad der måtte være, er gennemsyret af uretfærdigheder, og der forekommer mange justitsmord.

Det er klart, at hele dette område kommer vi ingen vegne med, hvis ikke man gør sig den ulejlighed at sætte sig ind i problemstillingen og få klaring på, hvad det er, der foregår. Det er selvfølgelig en behagelighed, at hver gang der er uro på arbejdsmarkedet, kan man bare henvise til det udmærkede fagretlige system, så bliver lønmodtagerne pisket på plads. Det er noget, ikke mindst den borgerlige regering har stor glæde af i denne tid med de voldsomme nedskæringer, så jeg forstår godt, at de borgerlige politikere hævder, at dette er god, gammel tradition på arbejdsmarkedet, og at det hele fungerer glimrende, som arbejdsministeren sagde.

SF er med hensyn til dette forslag grundlæggende tilhænger af, at man har en institution med hensyn til mæglingsmuligheder, altså en institution, der kan træde ind, når der skal fornys overenskomster, og som kan tilkaldes af arbejdsmarkedets parter, hvis de ønsker mægling. Vi mener ikke, at systemet skal være ret meget anderledes, end at hvis parterne går i stå, så skal de kunne tilkalde en mæglingmand. Vi har principielt ikke noget imod, at det er en statslig funktion, at man har en mæglingmand eller nogle mæglingmænd siddende, så man kan bede om

hjælp til at prøve at udrede trådene og eventuelt komme med mæglingsforslag.

Hvis arbejdsmarkedets parter kan finde frem til en institution med samme formål og karakter, vil vi godt være med til at sløje denne lov. Så har vi altså en anden institution på markedet, men det ser vi afslappet på. Vi har altså ikke noget imod en mæglingssituation, når den fremstår som et tilbud til arbejdsmarkedets parter. Det er afgørende for os, at man ikke påtvinger parterne mægling. Den bestemmelse, der er i dag, om, at man fra mæglingmandens side kan påtvinge mægling af egen drift, mener vi ikke er rimelig. Vi mener som sagt, at det er parterne selv, der skal tilkalde mæglingsskifte.

Vi kan ikke sådan umiddelbart støtte forslaget, hvis det har den betydning, at der ikke skal være nogen mæglingssituation. Med mine bemærkninger om, at det for os er lige meget, om det er en statslig institution eller en anden institution, der kommer til at fungere, vil jeg sige, at vi da er indstillet på at få revideret denne lov med de store uretfærdigheder, der ligger i den. De meget udemokratiske bestemmelser, der er i loven, er vi altså interesserede i at få afluset.

Estrup (RV):

VS understreger i bemærkningerne til dette forslag, at man ved tidligere fremsættelser har mødt massiv modstand i folketinget. Jeg tror, VS må se i øjnene, at holdningerne ikke har ændret sig siden da. Forslaget vil også i dag, som vi har set, møde kraftig modstand. Det vil det bl.a. gøre fra det radikale venstre.

Forslaget er interessant, fordi det afspejler grundholdninger hos VS. Det er et rendyrket ideologisk forslag, og netop derfor må sammenstødet med stort set resten af folketingets partier blive frontalt.

Overskriften på forslaget kunne passende være »Den uindskrænkede arbejdskamp«. Ifølge VS' tankegang bør ingen overhovedet blande sig i parternes selvstændige aftalefornyelse. Enhver påvirkning er ifølge forslaget tankegang anvendelse af tvangsmidler. Klassekampen er alt – samfundet er ingenting.

Jeg synes, det er nyttigt, at vi en gang imellem får præsenteret VS-holdningen så utilsøret.

Det, man siger med forslaget, er, at man i forbindelse med arbejdsstridigheder ikke

[Estrup]

skylder samfundet noget hensyn. Det spiller ingen rolle, at en række udenforstående, syge, pensionister, børn m.v., uden egen skyld kommer i klemme i en arbejdskonflikt. Der er intet behov for en mæglingsinstitution og altså heller ikke for mæglingslovens § 4, stk. 5, som handler om muligheden for at udskyde en arbejdsstandsning, der vil ramme livsvigtige samfundsinstitutioner.

Jeg synes, det er en helt forkastelig og umoralsk tankegang, men den savner samtidig helt forbindelse med virkeligheden, når VS mener, at dette er en vej til at forbedre lønarbejdernes forhold. Det er jungleloven og den stærkes ret, man lægger op til. Har man virkelig ikke lært noget af forsommere-rens bryggerikonflikt?

Derudover blot et par kommentarer til forslaget bemærkninger. Bemærkningerne er i ganske usædvanlig grad polemiske og efter min mening fordrejende. Eksempelvis påstås det, at man i foråret 1985 ikke anvendte forligsinstitutionen. Det er som bekendt aldeles misvisende. Sagen er, at mæglingsskitser fra forligsmanden blev forkastet af begge parter, og derefter brød forhandlingerne sammen.

Dernæst skrives der, at forligsinstitutionen i 1980'erne har været statens lønpoliti. Det påstås direkte, at forligsmanden både i 1981 og i 1983 fremsatte mæglingsskitser 100 pct. i overensstemmelse med den lønramme, regeringen i forvejen havde udstukket, og at der således kun var tale om tvangsgennemførelse af regeringens økonomiske politik. Jeg synes, at bemærkningerne er en ordentlig begmand til LO, der som bekendt i begge tilfælde anbefalede mæglingsskitserne. Men det må VS selv finde ud af. Jeg går ud fra, at socialdemokratiet i hvert fald alvorligt vil tage afstand fra den beskrivelse, der gives af mæglingsforløbet i 1981.

Endelig reglen om et kvalificeret flertal på 35 pct. nejstemmer. Det er slet ikke faldet VS ind, at der her er en fuldstændig parallel til de regler om kvalificeret flertal, der gælder ved folkeafstemninger.

Som det vist er fremgået, kan det radikale venstre ikke støtte lovforslaget.

Kofod-Svendsen (KrF):

Af bemærkningerne til forslaget fremgår det, at VS praktiserer genbrug, og det indtil flere gange. Man bemærker i genbrugstekst-

ten, at der er tale om rendyrket klassekampsideologi – i skærende modsætning til det samarbejde, kristeligt folkeparti ønsker. Vi kan ikke medvirke til dette lovforslag.

Dohrmann (FP):

Det allerbedste ville være, om begge parter, lønmodtagere og arbejdsgivere, kunne blive enige om at indgå nogle overenskomster, så hverken forligsmanden eller folketinget eller andre skulle gribe ind. Men det, vi har oplevet igennem mange år, hvor parterne er blevet enige, er, at regering og folketing lige pludselig, uanset hvilken farve vedkommende regering har haft, har fundet ud af, at det var for meget, og så er man kommet med nogle skatteforhøjelser, nogle afgiftsforhøjelser. Resultatet er hver eneste gang blevet, at virksomhederne har fået større udgifter, og at lønmodtagerne reelt har fået mindre med hjem i lønningsposen. Derfor er dette forslag set i det lys af meget ringe værdi.

Vi kan ikke støtte lovforslaget. Selvfølgelig bør en forligsmand have mulighed for at gribe ind, hvis muligheden for mægling er til stede. Det er nu engang sådan, at ved en konflikt er der ingen vindere, men en masse tabere. Alene af den grund mener jeg, at en forligsinstitution skal have mulighed for at mægle.

Sidste gang var det folketinget, der greb ind og vedtog nogle overenskomster, og nu er vi i den situation, at måske inden jul, måske lidt efter jul, kommer regeringen sandsynligvis med nogle store afgiftsforhøjelser af den ene eller den anden art. Det kan være elafgifterne, man sætter op, det kan være moms, man vil have op på 25 pct. Det ved vi ikke endnu.

Overenskomster i sig selv og de tal, der bliver aftalt, og som rækker to år frem i tiden, er stort set uden værdi. Selvfølgelig bør det være sådan, at man skal forhandle og helst blive enig. Men når alt kommer til alt: om man får 2 pct. i lønforhøjelse eller man får 4 pct., er flintrende ligeegyldigt, hvis staten løber med hele 10 pct. i den sidste ende.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Nu står jeg i en situation, hvor jeg end ikke kan takke SF – i alle tilfælde ikke ret meget, kun et lille bitte tilløb dertil – hvis vi

[Elisabeth Bruun Olesen]

i virkeligheden mener noget andet. Det vil jeg komme nærmere ind på om lidt.

Jeg vil give arbejdsministeren ret i én ting: forligsmandsinstitutionen er som arbejdsretten en del af det arbejdsretlige system. Det er også derfor, vi har fremsat de to forslag om afskaffelse af arbejdsretten og afskaffelse af forligsmandsinstitutionen. Det er den samme fremgangsmåde, vi har fulgt. Vi har sagt: hvis vi ikke kan få det afskaffet på én gang, vil vi godt være med til at demontere det.

Jeg må på det skarpeste afvise kristeligt folkepartis bemærkninger om, at vi skulle bruge genbrugspapir. Det burde man måske af miljømæssige grunde, men det har vi altså ikke gjort i dette tilfælde. Bemærkningerne er ført up to date og adskiller sig netop via deres demonteringsforslag meget fra det, VS har fremsat før. Jeg må konkludere, at ordføreren for kristeligt folkeparti ikke har gjort sig den ulejlighed at læse forslaget, når han kan komme med den slags bemærkninger.

Jeg har bemærket, at holdningen hos de konservative og venstre og socialdemokratiet igen er meget ens i denne sag. Det kan selvfølgelig kun gøre mig ked af det i forhold til, hvad man burde kunne opnå med socialdemokratiet.

Jeg vil godt kommentere SFs bemærkninger om, at SF ikke har noget imod, at der er en form for mægling. Det mener VS også godt der kunne være, men VS mener ikke, at lovgivningsmagten skal blande sig i, hvordan parterne på arbejdsmarkedet indgår aftaler om løn- og arbejdsforhold. Vi mener, det må være op til parterne selv at tilrettelægge deres forhandlinger, selv at bestemme, om de vil inddrage mæglere af den ene eller anden art.

For os er og bliver det helt uacceptabelt, at en tredjepart, som parterne ikke har nogen indflydelse på, kan gå ind i parternes selvstændige aftalefornyelser med tvangsmidler, f.eks. med pålæg om, hvornår der skal afholdes møder, ligesom vi mener, det er grotesk, at forligsmanden kan gribe ind og ulovliggøre aftalte konfliktmidler.

Vi synes, at hvis et overenskomstområde godt vil have en mæglingsmand, så må man selv finde ud af det. Hvis staten skal finansiere et kontor, hvor sådan nogle møder skal afholdes, vil vi godt være med til at afsætte penge til det, men længere vil vi ikke gå. Vi vil ikke gå så langt, at forligsmanden skal

have nogen som helst magt eller indflydelse, sådan som tilfældet er i dag. Det må være op til parterne selv. Hvis det er sådan, SF vurderer situationen, er vi 100 pct. enige, og så kan jeg også takke SF, men det vil jeg godt høre SFs kommentarer til.

Hr. Estrup siger, at det er et meget ideologisk forslag. Det er det måske nok, men det er nu den måde, vi mener tingene skal løses på. Vi mener ikke, at lovgivningsmagten har som opgave at gå ind i parternes aftaleforhold, hverken vedrørende arbejdsretten eller vedrørende forligsmandsinstitutionen.

Hr. Estrup talte ved behandlingen af det foregående forslag meget om tilfredsstillende og retfærdige løsninger. For os er det ikke specielt tilfredsstillende eller retfærdigt, at grafiske arbejdere får trukket en overenskomst ned over hovedet, der er stemt igennem af alle mulige andre end dem selv. Det er, mener jeg, logik for nybegyndere, at det er de grafiske arbejdere selv, der må have den afgørende indflydelse på deres løn- og arbejdsforhold, ikke en sammenkædning med folk, som intet har med deres arbejdssituation at gøre. Det er en absurditet, at en metalarbejders natholdstillæg skal bestemmes af nogle fra helt andre områder. Det må være af dem selv.

Dette forslag handler om, at parterne selv skal beslutte, hvad de vil. Der ligger ikke det i det, at vi ikke vil være med til, at parterne på arbejdsmarkedet kan lave nogle ordninger, som de selv finder ud af. Det skal bare ikke være staten, der påtvinger dem noget.

Det underer mig ikke spor, at LO og DA – repræsenteret her i folketinget ved på den ene side socialdemokratiet og på den anden side, jeg ved ikke, om jeg skal sige de konservative, eller jeg skal tage venstre med, men i alle tilfælde den anden side af salen – har fælles interesser her. Vi mener, at det arbejdsretlige system er legitimeret af LO ved, at den siger, at det sikrer en vis beskyttelse af lønarbejderne mod arbejdsgivernes overgreb, og at det dermed giver det et skin af retfærdighed.

Det, det i virkeligheden handler om, er påtvunget sammenhold og disciplin i fagbevægelsen, en centralisering, som er med til at opretholde et ledeshierarki i fagbevægelsen. Det, det handler om, er, at den solidaritet, man ikke har kunnet skabe på naturlig måde nede i systemet, påtvinger man unatur-

[Elisabeth Bruun Olesen]

ligt oppefra. Det er det, socialdemokratiet står for.

(Kort bemærkning).

Ole Henriksen (SF):

Jeg synes, at fru Elisabeth Bruun Olesen i dette spørgsmål gør en flagstang indviklet. Nu kunne SF jo ikke få nogen tak, i hvert fald ikke i starten af det indlæg, vi hørte her, men man erklærede sig alligevel enig til sidst efter at have draget nogle konklusioner, som var de samme, som SF havde. Jeg går ud fra, at der ikke er nogen problemer, når vi engang læser referaterne grundigt igennem.

Vi er tilhængere af, at parterne selv skal forhandle. Vi er tilhængere af, at såfremt begge parter ønsker det, kan de tilkalde en kvalificeret mæglingsmand til at gå videre for at løse problemerne. Det er altså et tilbud til parterne, at de kan henvende sig for at få mægling. Andre funktioner skal en mæglingsinstitution efter vores opfattelse ikke have.

Jeg sagde også, at det for os sådan set er underordnet, om parterne selv bygger en sådan institution op eller der bliver lovgivet om, at en sådan skal der være til rådighed for arbejdsmarkedets parter. Det ser vi ret afslappet på.

Jeg tror altså, at det mest er enighed, der er om dette spørgsmål og de konklusioner, fru Elisabeth Bruun Olesen drog af sit eget indlæg.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Man må jo undres, når man hører, at det skulle være det nuværende LO. På det historiske møde, der foregik på Nørre Fælled den 5. maj 1872, indgik i den resolution, der blev vedtaget, et krav om, at der skulle være forligskommissioner. Inden der blev lavet en hovedaftale i 1877, indgik Typograf-Forbundet en sådan aftale. Som jeg før refererede, bakkede ved forligsmandslovens fremsættelse arbejdsmarkedet op bag den, altså lønmodtagersiden, hvorimod Dansk Arbejdsgiverforening kom med de indsigelser, jeg nævnte før. Det er i virkeligheden dens ærinde, VS går med dette forslag.

Derfor er jeg noget forundret over, at man kan henvise til 1872, hvor der overhovedet

ikke eksisterede et LO, og hvor det var arbejderne, som direkte var ude i disse slagsmål, der gjorde krav på denne institutionsform. Jeg mener, at den er meget vigtig, og jeg vil godt understrege, hvorfor den er vigtig.

Alle de indsigelser, der er rejst imod forligsmandsloven her i dag, også det, hr. Ole Henriksen sagde, er i virkeligheden rettet mod den måde, hvorpå folketinget og folketingets flertal handler med de resultater, der kommer ud af det, som forligsmanden har til opgave, nemlig at prøve på at forlige parterne. Det kan man dog ikke give denne lov skylden for, men de love, der vedtages herinde vedrørende overenskomsterne.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Først vil jeg sige tak til hr. Ole Henriksen for, at vi alligevel er enige. Det var ikke helt til at finde ud af, da hr. Ole Henriksen kom med sit første indlæg, men det er jeg glad for.

Det er altid rart, hr. Ole Vagn Christensen, at blive belært historisk. Der er faktisk sket det, at siden 1872 er forligsmandens magt blevet større og større. Vi har set nogle regler, som er blevet værre og værre; det ved hr. Ole Vagn Christensen også. I dag er vi i en situation, hvor sammenkædningsreglerne bl.a. betyder, at et enkelt område stort set ikke kan bestemme over sig selv. Det tror jeg ikke at arbejderne i 1872 har tænkt på.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Det, der skal siges, og det, der er rigtigt i det, fru Elisabeth Bruun Olesen trækker frem, er, at der er nogle sammenkædningsregler mellem hovedorganisationerne, men hvis man inden for hovedorganisationerne bliver enig om at støtte enkelte områder, kan det lade sig gøre at få selvstændige mæglingsforslag. Det står i forligsmandsloven, så der er i og for sig ikke noget forkert i, at det foregår på den måde. Det er, fordi man har vedtaget det i organisationerne og i hovedorganisationerne. Det vil sige, at hvis de bliver enige om at lave det om, så kan det ændres, også ifølge forligsmandsloven.

Formanden:

[Formanden]

Mon ikke det er den sidste korte bemærkning?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Så lad det være den sidste korte bemærkning. Jeg tror ikke, Sømændenes Forbund eller flyvelederne har haft noget ønske om at få sammenkædet deres overenskomster.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 69:

Forslag til lov om leje.

Af Svend Andersen (S) m.fl.

(Fremsat 12/11 85).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Boligministeren (Bollmann):

Det forslag, der ligger her til behandling, om en ny lejelovgivning, er, bortset fra bemærkelserne om afkast, identisk med det udkast, Landsforeningen for Ejere af Udlejningsejendomme og Lejernes Landsorganisation har udarbejdet i fællesskab. Det er et udkast, jeg i slutningen af september 1985 har udsendt til høring i en lang række organisationer, foreninger og andre med viden og interesse på området.

Jeg mener, der er tale om ændringer på et meget kompliceret område, og jeg mener, det skal gennearbejdes meget grundigt, inden man præsenterer et lovforslag for folketinget.

Når høringssvarene til sin tid foreligger – fristen er som formentlig bekendt fastsat til 15. januar 1986 – vil svarene sammen med udkastet danne grundlag for et forslag til ny lejelovgivning, som regeringen derefter vil fremsætte for folketinget.

Det er klart, at på den baggrund vil og kan jeg ikke på nuværende tidspunkt kommentere enkelte dele af forslaget. Jeg skal blot sige, at jeg mener, at det eneste rimelige og forsvarlige er, at vi afventer høringsrunden, inden et lovforslag fremsættes, og derfor må jeg i dag afvise socialdemokratiets lovforslag.

Torben Lund (S):

Vi har i mange år haft ønske om en mere forenklet lejelovgivning, der skulle gælde for hele landet og dermed gøre lejerrettigheder og lejerforpligtelser og lejerbeskyttelsen ens, uanset hvor man bor.

På trods af det ønske troede vi oprigtig talt ikke rigtig på, at forhandlingerne mellem Lejernes Landsorganisation og Grundejernes Landsorganisation sidste år skulle føre til et egentligt lovudkast, som parterne kunne fremlægge i enighed. Men jeg må sige, at vores skepsis blev gjort til skamme. Allerede den 26. marts i år kunne parterne aflevere et fælles lovudkast til boligministeren.

Dermed måtte i virkeligheden enhver boligministers drøm være gået i opfyldelse, men jeg har fornemmelsen af, at det snarere var starten til et mareridt for den nuværende boligminister, for nu var der jo ikke nogen som helst saglig begrundelse for ikke at fremsætte et lovforslag i folketinget. Ikke desto mindre har måske uenighed imellem regeringspartierne blokeret for fremsættelsen af lovforslaget.

Hvordan har man trukket tiden ud? Embedsmændene i boligministeriet har nok hvi-sket boligministeren i øret, at sådan et lovudkast normalt skal sendes til høring, inden det fremsættes i folketinget. Derefter har man sendt lovudkastet til høring hos de selv samme parter, som har indgået forliget. Jeg synes, man gør ikke bare lidt grin med folketinget og interesseorganisationerne, men også og måske ikke mindst lidt grin med boligministeren.

Vi har derfor selv måttet fremsætte et omfattende forslag til ny lejelov. Det er ikke